

DALS-EDS KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2023

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Så har ännu ett år gått och det är dags att stänga böckerna.

Som alla vet har det varit lite turbulens gällande chefsavgångar inom kommunen under året, vissa av dem har vi ännu inte tillsatt och vissa har vi delat med andra kommuner. Vi har även hyrt ut personal till andra kommuner, inte tillsatt tjänstledigheter eller ersatt personer som valt att sluta - allt i syfte att klara våra ekonomiska utmaningar.

2023 och 2024 har varit och är tuffa år. Jag vill ändå framhålla att 2025 och 2026 prognosmässigt ser betydligt bättre ut, så det gäller att klara 2024 på ett bra sätt.

Effektiviseringar och besparingar har främst skett inom administration på kommunhuset. De stora nämnderna har enbart behövt anpassa sig till demografi, få födda och fler äldre. Jag är glad över att vi inte behövt skära i vård, skola och omsorg utan att vi med hjälp av RUR kan balansera ett underskott för 2024. Vi har ca 62 miljoner RUR när 2023 nu har passerat.

Under året har Campus Dalsland startat upp - en verksamhet vi driver ihop med övriga Dalslandskommuner och VGR. Campus Dalsland ger möjlighet för boende i landskapet att skaffa sig en högre utbildning på hemmaplan. Vi har även intensifierat samverkan med Dalslandskommunerna där glädjande nog nu även Åmål valt att delta.

Vi har ett problem med vikande befolkningssiffror och ett överordnat mål är att försöka vända dem.

Arbetslöshetssiffrorna är mycket bra. De ligger under 5 % och har så gjort under en relativt lång tid, vilket vi självfallet är glada över.

Senast hösten -24 kommer Snörrums förskola läggas ner, vilket är en direkt konsekvens av en minskande befolkning samt att födelsetalen har varit mycket låga.

Vad som däremot ökar är gruppen äldre och kommunen behöver komma igång med arbetet vad gäller "Linden 2".

Kriget i Ukraina fortsätter tragiskt nog. I dagarna var det 2 år sedan kriget startade och tyvärr ingen avmattning i sikte. Hur det kommer påverka oss är svårt att säga, men högre priser på vissa produkter och varor är ju tänkbart.

Jag vill även passa på att tacka oppositionen för goda samtal i svåra frågor. All anpassning innebär ju svåra beslut, men i sann Dals-Eds anda har vi löst det. Tack!

Avslutningsvis vill jag tacka alla medarbetare för ett mycket väl utfört arbete, trots den turbulens som ändå funnits från tid till annan. Tack!

Andreas Nilsson

ETT AXPLOCK AV ÅRETS HÄNDELSE

Hög lärarbehörighet

Lärarbehörigheten i Dals-Eds kommun är bland den högsta i landet.

Lådcyklar i förskolan

Förskolorna i kommunen har köpt in lådcyklar där barnen kan åka. Personalen har fått utbildning för att köra cyklarna och kan nu ta sig lite längre på sina utflykter. Det har varit ett roligt och uppskattat tillskott för både barn och vuxna!

Lådcyklar i förskolan.

Hagajoggen

Hagajoggen anordnades två gånger under 2023 där eleverna i åk 4-9 deltog och uppgiften var att under en timmes tid ta sig så många varv som möjligt runt Timmertjärn. Flera elever slog personliga rekord under dessa dagar och både elever och personal njöt av sol och vacker natur.

Luciafirande på Linden.

Samverkan över generationsgränser

Ett givande inslag i vardagen för alla generationer har varit att barnen på Haga förskola har besökt Edsgärdet och sjungit sånger tillsammans med de boende där. Klass 6A har under ett par års tid haft ett samarbete med PRO i kommunen. Elever och pensionärer har umgåtts regelbundet och bl.a. lagat mat tillsammans vid högtider som jul och påsk.

Julpyssel på Linden.

Bildspel från Gnistans modevisning.

Äntligen måndag!

Mötespunkten "Äntligen måndag" i regi av PRO, SPF och Reumatikerföreningen har vid flera tillfällen bjudit in alla seniorer till trivsel, fika, umgänge och underhållning. Uppslutningen har varit enorm med ett åttioital nöjda besökare varje gång. Satsningen har tydliggjort potentialen i samverkan med civilsamhället.

Anhöriglots

En anhöriglots har införts i kommunen. Syftet är att anhöriga eller andra närstående ska uppleva att det finns "en väg in" för att få svar på frågor och få hjälp med de kontakter som behövs utifrån behov.

Praktik för LSS-brukare

Brukare inom LSS har under året varit ute och praktiserat bland företag och kommunens verksamheter i Dals-Ed. LSS tackar alla företag och verksamheter som stöttar genom att ta emot praktikanter och alla privatpersoner som skänker kläder till secondhandaffären Gnistan.

Fritidsbanken

Fritidsbanken slog rekord i antal utlånade artiklar och lånade ut 4 869 artiklar under 2023. Fritidsbanken deltog bland annat på idrottsskolan på Bergslätt, vid Blodomloppet och fanns vid Eds badplats för sommarlovsaktiviteter.

Skolsocialt team

Ett skolsocialt team arbetar för minskad frånvaro i skolan.

Nära vård

Projektet Nära vård erbjuder hembesök till äldre undantaget de som är inskrivna i kommunal primärvård.

Aktiviteter inom äldreomsorgen

Inom äldreomsorgen bjuds de boende på flera aktiviteter. Under året anordnades bland annat grillkväll och kräftskiva tillsammans med kostenheten på Edsgärdet. Det har även anordnats aktiviteter såsom innebandy tillsammans med Fritidsbanken.

Hållbarhetsfestival med modevisning

Dals-Eds kommun medverkade i hållbarhetsfestivalen i oktober. På Gnistan/Returen bjöds på modevisning där både personal och brukare var modeller.

Seniorbiljett

Vid kommunstyrelsens sista sammanträde för året beslutades att Dals-Eds kommun ska erbjuda seniorbiljett för invånare i åldern 70+. Med seniorbiljetten reser kommunens invånare fritt inom hela zon C.

Innebandy på Edsgärdet.

Freudentahlska trappan

I syfte att knyta samman parkstråket med centrum färdigställdes en trappa mellan Freudentahlska parken och strandpromenaden. Under 2024 planeras för bänkar i trappan så att möjligheterna ska bli ännu bättre att njuta av den vackra utsikten.

Utveckling av Le-området

Arbetet med utveckling av Le-området fortskred under året. Området var utgångspunkt för Dalslandscruising och besöktes också av omkring 200 husbilar när burning van kom på besök. Efter det traditionsenliga monsterracet i monsterbacken var det också monsterfest i magasinet på Le.

Evenemang

Under året genomfördes flera evenemang i kommunen i såväl kommunal regi som extern regi.

Kommunens verksamheter bidrog till externa evenemang med såväl personal som mat. Kostenheten serverade bland annat mat vid invigningen av filmfestivalen, bjöd på soppa vid Fall Fest och lagade mat till ett orienteringsevent med 500 ungdomar.

Traditionella evenemang såsom marknad, valborgsfirande, kulturvecka och nationaldagsfirande genomfördes. Ett mycket uppskattat nytt inslag genomfördes i samband med nationaldagsfirandet då kulturskolan hade anordnat Masked Singer Dals-Ed med lokalkändisar.

Ny utvecklingsplan

En ny utvecklingsplan med målsättningen om att till 2035 bli 5 000 invånare antogs. Fokus kommande år blir därför på att skapa ytterligare attraktivitet i kommunen och att marknadsföra möjligheterna med platsen Dals-Ed.

Vy över Stora Le.

Näringslivet

Arbetet med att förbättra företagsklimatet fortsatte under året. I Svenskt näringslivs företagsranking hamnade Dals-Ed på andra plats i Fyrbodol.

Bästa kommunen för unga att bo

Dals-Eds kommun utsågs i Länsförsäkringars kommunranking som bästa platsen för unga att bo. Rankingen baserades på ungdomsarbetslöshet, bostadspriser, trångboddhet och tillgång till bostäder.

Ökade tågavgångar

Vid tidtabellskiftet i december utökades antalet tågavgångar, vilket gav bättre förutsättningar för såväl pendling som dagsturer.

Masked Singer i Terrassparken.

KOMMUNENS EKONOMI

Kommunen får pengar för att täcka sina kostnaderna genom:

INKOMSTSKATT

FÖR VARJE HUNDRALAPP
KOMMUNMEDLEMMARNA
TJÄNAR GÅR
23 KRONOR OCH
21 ÖRE TILL KOMMUNEN.

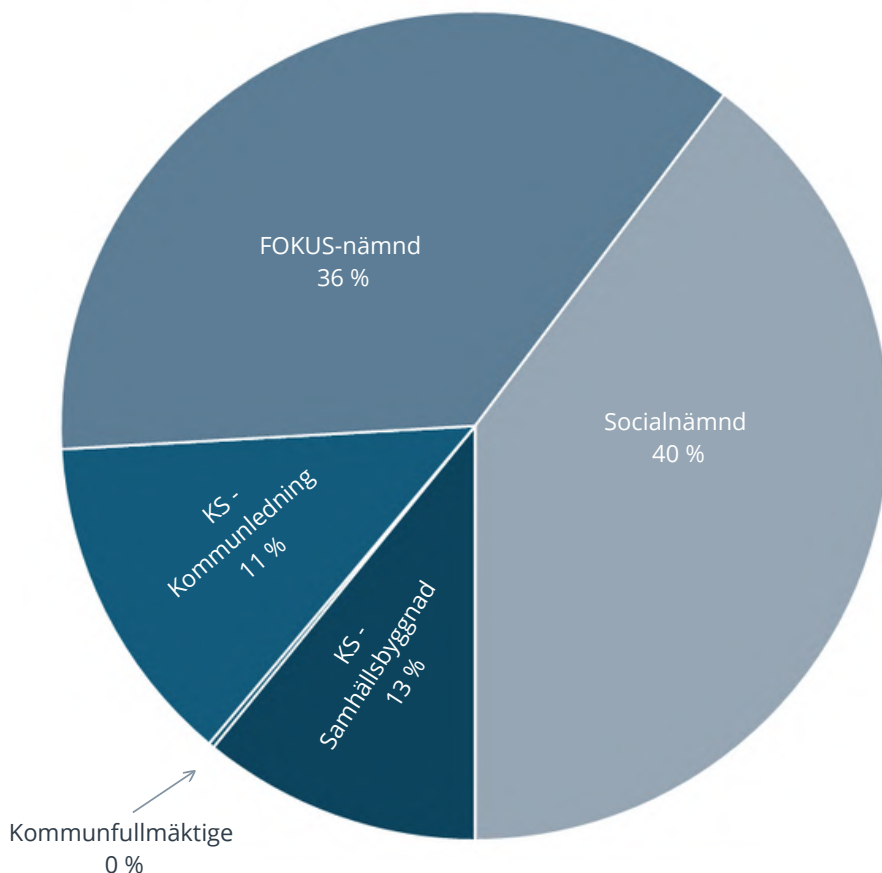
AVGIFTER

FÖR VISSA TJÄNSTER
SOM ANVÄNDS I
KOMMUNEN MÅSTE MAN
BETALA EN AVGIFT, TILL
EXEMPEL FÖR VATTEN,
SOPHÄMTNING OCH
BARNOMSORG.

STATSBIDRAG

KOMMUNEN FÅR PENGAR
FRÅN STATEN. HUR
MYCKET PENGAR
KOMMUNEN FÅR BASERAS
PÅ ANTAL INVÅNARE I
KOMMUNEN OCH DERAS
ÅLDERSFÖRDELNING.

Kommunens pengar fördelas enligt nettobudget nedan:

Avrundat till närmaste hel procentenhet

FINANSIELL REDOVISNING

Dals-Eds kommun redovisade 2023 ett underskott på 2,4 mkr, vilket jämfört med 2022 var en försämring med 16 mkr.

Med ett budgeterat resultat för 2023 på -15,0 mkr blev årets resultat +12,6 mkr bättre än vad som var budgeterat.

Under året minskade kommunens låneskuld med 5 % jämfört med år 2022.

Kommunens likvida medel minskade med 9 % jämfört med år 2022.

Under 2023 blev det färre människor i Dals-Eds kommun. Antalet invånare minskade från 4 650 till 4 606. Det berodde på att fler flyttade ut från kommunen än in (-7 personer) och att vi hade ett negativt födelsenetto (-44 personer).

DRIFTSREDOVISNING

Belopp i mkr	Utfall helår	Budget helår	Avvikelse helår
Skatter och generella statsbidrag	387,3	377,2	10,1
Finansförvaltning	-13,7	-13,6	-0,1
Kommunfullmäktige	-0,7	-0,8	+0,1
Valnämnden	0	0	0
KS - Kommunledningsförv	-39,0	-41,2	+2,2
KS - Samhällsbyggnadsförv	-48,1	-49,3	+1,2
FOKUS-nämnden	-136,3	-136,9	+0,6
Socialnämnden	-151,8	-150,5	-1,3
Årets resultat	-2,4	-15,0	+12,6

ÅRETS RESULTAT

-2,4 MKR

FINANSIELLA MÅL	
Skattesatsen ska vara oförändrad på nivån 23,21 procent.	
Investeringar inom affärsdrivande verksamheter (VA-/Renhållning, kommersiella fastigheter och exploateringar) kan om behov föreligger finansieras genom extern upplåning. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå.	
Kommunen ska inom skattefinansierade verksamheter i grunden finansiera sina investeringar med egna medel. Undantag från detta ska endast vara möjligt vid stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer. I dessa fall ska amorteringstakten följa investeringens avskrivningsnivå.	
Kassalikviditeten ska uppgå till minst 70 procent.	
Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 40 procent och inte minska fler än tre år i rad. Samtidigt ska soliditeten inklusive pensionsförpliktelser inte understiga 10 procent och på lång sikt öka.	
Resultatet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska under en treårsbudgetperiod vara så stort att investeringar inom skattefinansierad verksamhet, med undantag av stora och långsiktiga investeringar, kan egenfinansieras samt att kommunfullmäktige inför varje budgetår kan avsätta en post för oförutsedda händelser/kostnader.	

Uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

INVESTERINGS- PROJEKT

INVESTERING I VENTILATIONSSYSTEM FÖR ATT FÖRBÄTTRA LUFTKVALITETEN SAMT SKAPA EN MER BEHAGLIG OCH HÄLSOSAM INOMHUSMILJÖ PÅ UTSIKTEN.

BELÄGGNING AV GATOR, SAMT UTBYGGNAD AV EN GÅNG- CYKELVÄG VID STUBBEKASVÄGEN FÖR ATT SÄKERSTÄLLA EN SÄKER OCH FUNKTIONELL VÄGINFRASTRUKTUR.

INVESTERING INOM VA-VERKSAMHET FÖR ATT SÄKERSTÄLLA HÄLSA OCH SÄKERHET FÖR MEDBORGARNA, FRÄMJA HÅLLBAR ANVÄNDNING AV VATTENRESURSER SAMT FÖRBEREDA FÖR FRAMTIDA UTMANINGAR OCH BEHOV.

FÖNSTERBYTE PÅ SNÖRRUMSSKOLAN SOM ETT LED I EN LÄGRE ENERGIFÖRBRUKNING.

NY BÅT TILL RÄDDNINGSTJÄNSTEN, FÖR ÖKAD TRYGGHET OCH FÖRBÄTTRADE FÖRUTSÄTTNINGAR VID RÄDDNINGSSUPPDRAG TILL SJÖSS.

UTVECKLINGSMÅL

UTVECKLINGSOMRÅDE KOMPTENS

Området har präglats av pandemin och osäkerheten i omvärlden. Arbetslösheten i kommunen är fortsatt låg. Det finns dock utmaningar i att gruppen långtidsarbetslösa till viss del ökar och att vissa branscher har svårigheter att rekrytera rätt kompetens.

Andelen elever som klarade kunskapskraven i samtliga ämnen har under hela perioden legat stadigt på ca 80 %, vilket är högre än regionen. I slutet av perioden märktes dock en nedgång.

UTVECKLINGSOMRÅDE DEMOKRATI

Medborgarna i Dals-Ed upplever i högre grad än riket att såväl politiker som personal arbetar för kommunens bästa och tar ansvar för kommunen, vilket indikerar att medborgarna har ett högre förtroende för kommunen och politiker i kommunen jämfört med riket. Vid valet 2022 sjönk dock valdeltagandet.

UTVECKLINGSOMRÅDE PLATS

Medborgarna i Dals-Eds kommun är mer nöjda än riket i stort med kommunen som en plats att bo och leva på (Dals-Ed 95,5 %, riket 92,4 %). 72,9 % av medborgarna skulle rekommendera andra att flytta hit (jfr riket 62,6 %) I kommunen finns detaljplanerad mark för olika typer av byggnation. Det finns en efterfråga på bostäder, men den har under året sjunkit.

Dals-Ed får sämre betyg än riket avseende utbudet av aktiviteter, caféer och restauranger, lekplatser, mötesplatser för ungdomar samt avseende lokalt kultur- och nöjesliv, men får samtidigt ett högre betyg än riket avseende träffpunkter för äldre.

Flera evenemang har återupptagits och platsvarumärket har tagits fram och syftar till att knyta samman evenemangen med kommunikation och marknadsföring.

UTVECKLINGSOMRÅDE MILJÖ

Medborgarna är nöjda med kommunens friluftsområden och nationalparken Tresticklan har omkring 10 000 besökare per år. Kommunen har en hög produktion av grön energi, men medborgarna är mindre nöjda än riket med möjlighet till kollektivtrafik och till att ladda elfordon.

95,5 %

AV MEDBORGARNA
TYCKER ATT
KOMMUNEN ÄR EN
BRA PLATS ATT BO
OCH LEVA PÅ

KOMPETENS	HÖG KOMPETENSMATCHNING 	EN SKOLA DÄR VARJE ELEV NÅR SIN FULLA POTENTIAL
DEMOKRATI	HÖGT FÖRTROENDE FÖR KOMMUNENS POLITIKER OCH ORGANISATION 	ENGAGERADE INVÅNARE
PLATS	ATTRAKTIVA BOENDEMILJÖER 	LEVANDE TÄTORT OCH LANDSBYGDER
MILJÖ	GRÖN OCH SKÖN NATURKOMMUN 	HÅLLBART SAMHÄLLE

Uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

PERSONAL

I Dals-Eds kommun arbetar över 600 medarbetare som varje dag året om skapar värde, levererar tjänster och service i kommunens alla verksamheter. Uppdragen ser olika ut beroende på verksamhet, men alla medarbetare representerar Dals-Eds kommun.

Kompetensförsörjning kommer att vara en av de viktigaste frågorna kommande år, där hela medarbetarlivscykeln kommer att stå i fokus, för att attrahera, behålla samt utveckla medarbetare. Engagerade ledare och ett aktivt medarbetarskap skapar förutsättningar för att vi ska upplevas som en attraktiv arbetsgivare. Tillsammans skapas en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv.

Sjukfrånvaro i %	2021	2022	2023
Total sjukfrånvaro	8,3	8,8	8,3
Varav långtidssjukfrånv. >60 dgr	41,9	34,1	39,2
Total sjukfrånvaro per kön			
Kvinnor	8,8	9,5	9,1
Män	6,6	6,6	5,3
Total sjukfrånvaro per åldersgrupp			
Under 29 år	7,1	9,2	7,7
30 – 49 år	7,6	7,6	6,9
Över 50 år	9,2	9,8	9,7

Anställda	2021	2022	2023
Antal tillsvidareanställningar	527	551	560
- Varav kvinnor	80 %	75 %	80 %
- Varav män	20 %	25 %	20 %
Antal visstidsanställningar	98	70	45
Totalt antal anställda	625	621	605
Andel heltidsanställda	63,5 %	71 %	77,6 %
- För kvinnor	60 %	67 %	75,7 %
- För män	75,5 %	85,5 %	84,9 %

Dals-Eds kommun hade totalt 605 anställda vid mättillfället den 1 november, vilket är en minskning med 16 personer jämfört med föregående år.

560 personer var tillsvidareanställda och 45 personer visstidsanställda. Jämfört med föregående år är det en ökning med 9 tillsvidareanställda och en minskning med 25 visstidsanställda. Av de tillsvidareanställda var 80 % och 20 % män.

Under 2020 tog Kommunstyrelsen beslut om handlingsplan för heltidsresan och under 2023 ökade heltidsanställda med 6,6 procentenheter jämfört med föregående år.

KOMMUNDIREKTÖREN HAR ORDET

Jag vill inleda med att tacka er alla som bidrar till att göra vår kommun till en härlig plats att bo, leva och verka i!

Liksom många andra kommuner behöver vi arbeta för att se till att vi har tillräckligt med personal och pengar så att invånarna får god utbildning, vård och omsorg nu och i framtiden.

Vi behöver också alla tillsammans i hela kommunen arbeta för att göra Dals-Ed till en ännu mer attraktivt plats att leva och bo på, så att vi som bor och verkar här lever ett gott liv och kan attrahera ännu fler invånare och företag att vilja flytta hit - och ta del av vår hometown feeling.

Vi behöver hjälpas åt med att lyfta fram alla fördelar med Dals-Ed och vi behöver satsa på åtgärder för att öka attraktiviteten.

Det finns mycket som är bra i Dals-Ed och det finns mycket som talar för att det ska kunna bli ännu bättre i framtiden om vi hjälps åt. Alla behövs och är viktiga för vårt gemensamma samhällsbygge!

Under 2024 tänker vi oss bland annat att:

- I Terrassparken byta ut lekplatsutrustningen och iordningställa grillplats och skatepark
- På Le-området fortsätta utveckla området för evenemang och rekreation
- Marknadsföra boendemöjligheter, de goda kommunikationerna med tåg, kvaliteten i vård, skola, omsorg och det trygga samhället.
- Samverka med företag och föreningar för ett attraktivt Dals-Ed och ökad kompetensförsörjning
- Etablera trygghetspunkter och mötesplatser i kommunens bygder

Jonas Olsson

TRE VIKTIGA UTMANINGAR FRAMÅT

- BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN
- KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN
- VÄLFÄRDENS FRAMTIDA FINANSIERING

**DALS-EDS
KOMMUN**

